

ihale komisyonu kararıyla
iptal edilmesi nedeniyle
malzemelerin Kuruma
satılmasına yönelik
başvurunun reddine ilişkin
işlemin de iptalinin
istenildiği bu kısma ilişkin
davanın konusunun
kalmadığının kabul
edilemeyeceği dikkate
alındığında, Mahkeme
tarafından davanın bu kısmı
hakkında inceleme yapıp
hüküm kurulması gerekirken,
davanın konusu kalmadığından
bahisle karar verilmesine yer
olmadığına karar verilmesinde
hukukî isabet

bulunmamaktadır.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı
2022/4893 K.

2022/3598 E. ,

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2022/3598

Karar No:2022/4893

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ... A.Ş.

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Kurumu (...)

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesi’nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacı tarafından, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu’nca “8 Kısımda Toplam 472 Kalem Hizmet Dışı Muhtelif Malzeme ile Hafif Araç ve İş Makinası Yedeği” malzemenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 45. maddesi uyarınca açık teklif usulüyle satılmasına ilişkin 12/04/2022 tarihli ihalenin iptal edilerek söz konusu malzemelerin Kurumlarına satışının yapılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlem ile ihalenin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi’nce verilen kararda; savunma dilekçesinde dava konusu ihalenin iptal edildiğine ilişkin beyanda bulunulması üzerine Mahkemelerince yapılan 18/05/2022 tarihli ara kararına yönelik davalı idarece gönderilen bilgi ve belgelerin

incelenmesinden, dava konusu ihalenin ... tarih ve ... sayılı ihale komisyonu kararıyla iptal edildiği anlaşıldığından, davanın konusuz kaldığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle konusu kalmayan davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, davalı idareye yapılan başvurunun reddine ilişkin işlem yönünden Mahkemece karar verilmesi gerektiği hâlde verilmediği, kararın bu kısım yönünden bozulması gerektiği, ihale malzemelerinin kendilerine hâlen teslim edilmediği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, ihale konusu malzemelerin hurda niteliğinde olmadığı, ihtiyaç fazlası malzemeler olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

MADDİ OLAY:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nca "8 Kısımda Toplam 472 Kalem Hizmet Dışı Muhtelif Malzeme ile Hafif Araç ve İş Makinası Yedeği" malzemenin 12/04/2022 tarihinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 45. maddesi uyarınca açık teklif usulüyle satışına ilişkin ihale ilanı üzerine davacı tarafından 30/03/2022 tarihinde davalı idareye başvuruda bulunularak anılan ihalenin iptali ile ihaleye konu malzemelerin ilgili bakanlık tarafından belirlenen hurda alım fiyatları üzerinden Kurumlarına satışı talep edilmiştir.

Davacının başvurusu, ihaleye konu malzemelerin hurda

niteliğinde olmadığından bahisle ... tarih ve ... sayılı işlemler reddedilmiştir.

Bunun üzerine 12/04/2022 tarihli ihalenin ve ... tarih ve ... sayılı işlemin iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

Öte yandan, 12/04/2022 tarihinde gerçekleştirilen ihaleye katılan tek istekli tarafından sunulan teklif zarfının uygun olmaması üzerine isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılmış, ... tarih ve ... sayılı sayılı ihale komisyonu kararı ile dava konusu ihalenin iptaline karar verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

1. Temyize konu Mahkeme kararının, dava konusu ihalenin iptali istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına yönelik kısmında hukukî isabetsizlik bulunmamaktadır.

2. Temyize konu Mahkeme kararının, ihale konusu malzemelerin davacı idareye satışına yönelik başvurunun reddine ilişkin işlem yönünden konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığı yolundaki kısmı incelendiğinde;

Dosya incelendiğinde, davacı tarafından 30/03/2022 tarihinde davalı idareye başvurularak, 8 kısımda toplam 472 kalem hizmet dışı muhtelif malzeme ile hafif araç ve iş makinası yedeği malzemenin satışına ilişkin 12/04/2020 tarihli ihalenin iptali ile ihaleye konu malzemelerin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen hurda alım fiyatları üzerinden Kurumlarına satılmasının talep edildiği, anılan başvurunun, ihaleye konu malzemelerin hurda niteliğinde olmadığından bahisle davalı idare tarafından reddedildiği, bunun üzerine 15/04/2022 tarihli dava dilekçesi ile, 12/04/2022 tarihli ihalenin yanı sıra başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemin de iptalinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi ile idarî yargıda başvuru, inceleme ve yargılama usûlüne ilişkin olarak bazı yenilikler getirilmiş, genel yargılama usulüne göre yargılama sürecini hızlandıracak önemli değişiklikler yapılmıştır. Buna göre, temyiz incelemesine ilişkin olarak, 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinde öngörülen özel yargılama usûlünde genel kural, temyiz incelemesine konu olan kararda hukukî isabet

görülmeyişinin temyiz mercii tarafından tespit edilmesi hâlinde, dosyanın kararı veren mahkeme veya daireye geri gönderilmesi yerine, uyuşmazlığın esasının bizzat çözümlenerek karara bağlanması olup, bozma ile birlikte dosyanın geri gönderilmesi sadece ilk inceleme üzerine verilen kararlarla sınırlı tutulmuştur.

Bununla birlikte, 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "Verilen nihaî kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir." hükmünde geçen "nihaî kararlar"dan anlaşılması gereken, davaya konu edilen işlemlerin ilk derece yargı yeri olarak hukuka uygunluk denetiminin yapılması ve bu konularda verilmiş nihaî bir kararın varlığı olduğundan, ilk derece yargı yerince davanın konusunun yanlış nitelendirilerek uyuşmazlık ile ilgili hukuka uygunluk denetimi yapılmadığı ve hüküm kurulmadığı durumlarda, ilk derecede uyuşmazlıkla ilgili verilmiş nihaî bir karardan söz edilmesi mümkün olmayıp temyiz aşamasında Danıştay'ca, ilk derece mahkemesi tarafından hüküm kurulmayan işlemle ilgili olarak uyuşmazlığın esası incelenerek hüküm kurulması hâlinde Kanun'un öngördüğü iki aşamalı yargısal denetimin gerçekleşmeyeceği açıktır.

2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinde, ilk derece mahkemelerince, uyuşmazlığa konu edilen işlemlerin hukuka uygunluk denetiminin yapılmamış olması hâlinde, üst derece mahkemesince ne yönde bir karar verileceği hususunda açık bir kural öngörülmemiş ise de bu konunun kanun koyucu tarafından önceden öngörülmesinin mümkün olmaması ve hukuka uygun olanın, uyuşmazlığın tüm boyutuyla ele alınıp, bu çerçevede bir hüküm kurulması olduğundan, bu istisnai durumun ayrıca yasal metinlerde düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, dava konusu uyuşmazlığın 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi kapsamında ivedi yargılama usûlüne tabi "ilk derece" ve "temyiz" olmak üzere iki aşamalı olarak incelenmek zorunda olunması nedeniyle, ilk derece mahkemesince uyuşmazlıkla ilgili hüküm kurulmayan bir

konuda, temyiz mercii tarafından dava konusu işlemin esasına ilişkin doğrudan yargılama yapılarak bir hüküm kurulmaması gerekir.

Bu durumda, her ne kadar Mahkeme tarafından, dava konusu ihalenin ... tarih ve ... sayılı ihale komisyonu kararıyla iptal edilmesi nedeniyle davanın konusuz kaldığı gerekçesiyle konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş ise de, bakılan davada davanın konusunun sadece 12/04/2022 tarihli ihalenin iptaline yönelik olmadığı, aynı zamanda ihale konusu malzemelerin Kuruma satılmasına yönelik başvurunun reddine ilişkin işlemin de iptalinin istenildiği, bu kısma ilişkin davanın konusunun kalmadığının kabul edilemeyeceği dikkate alındığında, Mahkeme tarafından davanın bu kısmı hakkında inceleme yapıp hüküm kurulması gerekirken, davanın konusu kalmadığından bahisle karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesinde hukukî isabet bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Mahkemece, dava konusu işlemin, ihaleye konu malzemelerin davacı idareye satışının reddine ilişkin kısmı hakkında hukuka uygunluk denetimi yapılmadığı anlaşıldığından, iki aşamalı olması gereken yargısal denetimin ilk aşaması olan ilk derece yargısal denetiminin gerçekleştirilmesi için bu kısım hakkında bir hüküm kurulmak üzere dosyanın İdare Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekmektedir. Karar verilmesine yer olmadığı yolundaki temyize konu Mahkeme kararının bu kısmında usûl hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin kısmen reddine,
2. ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının, davacının, ihalenin iptali talebine yönelik olarak karar verilmesine yer olmadığına ilişkin kısmında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, anılan Mahkeme kararının bu kısmının ONANMASINA,

3. Davacının temyiz isteminin kısmen kabulüne;
4. Temyize konu Mahkeme kararında, ihale konusu malzemelerin davacı Kuruma satışı talebinin reddine yönelik işlem yönünden hüküm kurulmadığından, anılan kararın bu kısmının 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesi uyarınca BOZULMASINA,
5. Bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,
6. 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 20/12/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi